

ELŐTERJESZTÉS

Dombóvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének

2012. május 31-i rendes ülésére

Tárgy: Az önkormányzat 2011. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységének átfogó értékelése

Előterjesztő: Nagy Roland képviselő, Szociális és Egészségügyi Bizottság elnöke

Készítette: Humán Iroda

Tárgyalta: Szociális és Egészségügyi Bizottság

Tanácskozási joggal meghívott: Forrayné Csete Emília igazgató, „Kapaszkodó” Szociális Központ

Költségvetési, pénzügyi-gazdálkodási szempontból ellenőrizte:
Kovács Gyula, Városgazdálkodási Iroda vezetője

Törvényességi szempontból ellenőrizte:
dr. Gábor Ferenc jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése a helyi önkormányzatok számára előírja, hogy a 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet 10. számú mellékletében meghatározott tartalmi követelmények figyelembevételével minden évben készítsen átfogó értékelést a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról. A Képviselő-testület által elfogadott beszámolót meg kell küldeni a Tolna Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalának.

Határozati javaslat

Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Gyermekvédelmi tevékenység 2011. évi átfogó értékeléséről szóló beszámolót a melléklet szerint elfogadja.

Határidő: 2011. június 10. - a beszámoló továbbítására

Felelős: Polgármester

Végrehajtásért felelős: Humán Iroda

Dombóvár, 2011. május 9.

Nagy Roland
képviselő

Polgármesteri Hivatal Dombóvár	
2012. APR 26.	278301
Hely: 2012. APR 26.	szám: II.2554-111/2012
MeH.: Dombóvári Rendőrkapitányság	Üi: Schroth Ferencné
Kapitányságvezető	
7200 Dombóvár Dombó P. u. 10.	
☎: +36 (74) 566-071, Fax: +36 (74) 566-070, BM:23/66-48	
✉: szijartoi@tolna.police.hu	

E 1. sz.
MELLEKLET

Ügyszám: 17030/964-2/2012/ ált.
Előadó: Kitanics Zsuzsanna r.örgy

Szám: II.2554/2012
Üi: Schroth Ferencné

Dombóvár Város Jegyzőjének!

Polgármesteri Hivatal
Dombóvár
Szent István tér 1.
7200

Tisztelt Jegyző Úr!

A fenti hivatkozási számon küldött megkeresésére az alábbiak szerint tájékoztatom.

2011. évben összesen 9 gyermekkorú, dombóvári lakossal szemben folytattunk büntetőeljárást.

Bűncselekmények megoszlása:

lopás	: 4 eset (egy esetben két gyermekkorú elkövető)
zsarolás	: 1 eset
testi sértés	: 2 eset
garázdaság	: 1 eset
zaklatás	: 1 eset

Elkövetők száma	: 10 fő
Nemenkénti megoszlás	: mindannyian fiúk

Ezen ügyekben a nyomozást büntethetőséget kizáró ok miatt megszüntettük.

Egy esetben rongálás vétség elkövetése ügyében tett feljelentést hatóságunk elutasította tekintettel az elkövetőkkel szemben fennálló büntethetőséget kizáró okra. Mindkét elkövető gyermekkorú volt az elkövetés idején.

Fiatalkorú elkövetők:

Az elmúlt évben összesen 15 dombóvári fiatalkorú ellen folytattunk büntetőeljárást , 4 esetben lány és 11 esetben fiú ellen.

Bűncselekmények megoszlása:

lopás	: 10 eset
garázdaság	: 1 eset
testi sértés	: 3 eset
zsarolás	: 3 eset
okirattal visszaélés	: 4 eset
kifosztás	: 1 eset
zaklatás	: 2 eset

Összesen 24 bűncselekmény.

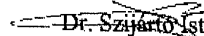
Az elkövetett cselekmények okai:

lopás, kifosztás, zsarolás; fő ok az anyagi haszonszerzés, illetve az idősebb (többször felnőtt korú) tettes társ ráhatása. (Megjegyzés: az okirattal visszaélés bűncselekmény nem önállóan valósult meg, hanem pénzárca lopással kapcsolatban, az abban lévő iratok vonatkozásában.)

testi sértés, garázdaság, zaklatás ; személyes ellentétek, problémakezelés hiánya, féltékenység.

Dombóvár, 2012.04.25.

Tisztelettel:

Dr. Szijártó István r. alezredes
Rendőrségi Főtanácsos
Kapitányságvezető

**Az önkormányzat 2010. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységének
átfogó értékelése**

A település demográfiai mutatói

Dombóvár állandó lakosságának alakulása 2007-2011.

Év	Fő
2007.	20.229
2008.	20.077
2009.	19.972
2010.	19.694
2011.	19.621

A lakónépesség korcsoport szerinti megoszlása

Életkor	Lakosság, fő					A teljes lakossághoz viszonyított %-os arány				
	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
0-18 éves	3641	3561	3459	3.270	3.219	18	18	17	17	16
19-60 éves	12278	12092	12026	11.846	11.768	61	60	60	60	60
61év felettek	4310	4424	4487	4.578	4.634	21	22	23	23	24
összesen:	20229	20077	19972	19.694	19.621	100	100	100	100	100

A fenti táblázatok a lakosság számának folyamatos csökkenését és idősödését jelzik.

A Tolna Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ honlapján közzétett
településszintű munkaerőpiaci adatok:

2008. december 20. , 2009. december 20. , 2010. december 20. és
2011. december 20. állapot szerint

— nyilvántartott álláskereső:

2008. 1006 fő
2009. 1316 fő
2010. 1327 fő
2011. 1247 fő

— a munkaügyi szervezettől járadék típusú ellátásban részesül

2008. 187 fő
2009. 326 fő
2010. 215 fő
2011. 185 fő

— segély típusú ellátásban részesül

2008. 69 fő
2009. 151 fő

2010.	133 fő
2011.	21 fő
— gazdaságilag aktív népesség becsült száma	
2008.	8989 fő
2009.	8634 fő
2010.	8795 fő
2011.	8747 fő
— munkavállalói korú népesség száma	
2008.	13475 fő
2009.	13524 fő
2010.	13376 fő
2011.	13.209 fő
— nyilvántartott álláskereső a munkavállalói korú népességhez viszonyított aránya	
2008.	7,47 %
2009.	9,73 %
2010.	9,92 %
2011.	9,44%

Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

A pénzbeli és természetbeni ellátások tekintetében az önkormányzat a szociális törvény, a gyermekvédelmi törvény és az e törvények által kapott felhatalmazás alapján alkotott önkormányzati rendeleteiben meghatározott feltételek mellett nyújt ellátásokat.

A munkaügyi szervezet ellátásából kikerült, aktív korú nem foglalkoztatott személyek részére, az egyre szigorodó jogszabályi feltételek fennállása esetén az önkormányzat 2011. decemberében 570 fő részére folyósított ellátást. Az ellátásban részesülők kor és családszerkezet szerinti megoszlása felhívja a figyelmet arra, hogy közel háromszáz gyermek él olyan családban, ahol a tartós munkanélküliségből fakadó anyagi és szocializációs problémák kezelésére fokozott gondossággal kell törekedni.

2011. december 31-én az aktív korúak ellátásában részesítettek életkor szerinti megoszlása

	18-29 éves	30-44 éves	45-61 éves	összesen
Férfi	88	105	99	292
Nő	79	103	96	278
Összesen	167	208	195	570

Aktív korúak ellátásában részesülők családszerkezet szerinti megoszlása

	A családban élő gyermekek száma					Családok száma
	Nincs	1	2	3	4 vagy több	
Házasságban, élettársi kapcsolatban él	36	35	26	8	6	111
Egyedülálló	40	56	32	7	1	136
Összesen	76	91	58	15	7	247

Jelentős segítséget nyújthat a gyermekvédelmi törvényben szabályozott feltételek esetén a települési önkormányzat jegyzője által megállapítható rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket, illetve hozzátartozóját különböző normatív és egyéb kedvezmények, támogatások illetik meg. Normatív kedvezmény a gyermekétkeztetés igénybevétele esetén a térítési díj 50, illetve 100 %-os kedvezménye. Pénzbeli támogatásként a jogosultak augusztus és november hónapban 5.800 — 5.800 Ft támogatásban részesülnek, valamint ingyenes tankönyv ellátásra jogosultak.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesül a rendszeres gyermekvédelmi támogatásra jogosult gyermek gyámul rendelt hozzátartozója, ha a gyermek tartására köteles és nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban vagy időskorúak járadékában részesül, ennek havi összege 6.270 Ft. Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezmény folyósítása 2011. évben 16 gyermekjogán történt (8 gyám részére).

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma:

2008. december 31-én	965 fő
2009. december 31-én	1025 fő
2010. december 31-én	1080 fő
2011. december 31-én	1054 fő

Korcsoportonkénti megoszlásuk:

6 év alatti	322 fő
7-14 éves	425 fő
15-18 éves	220 fő
18 feletti	87 fő
összesen:	1054 fő

Családok száma a gyermekek száma szerinti:

1 gyermekes családok száma	347
2 gyermekes családok száma	201
3 gyermekes családok száma	61
4 vagy 5 gyermekes családok száma	20
6 vagy több gyermekes családok száma	6
összesen:	635 család

A 635 családból 410 családban a gyermeket egyedülálló szülő gondozza.

1 gyermekes	267
2 gyermekes	103
3 gyermekes	30
4 vagy 5 gyermekes	8
6 vagy több gyermekes	2
összesen:	410

A decemberben ellátásban részesülő gyermekek egy főre jutó jövedelem szerinti megoszlása**a nyugdíjminimum 50 %-a alatt (14.250 Ft)**

2008. évben	102 fő
2009. évben	222 fő
2010. évben	131 fő
2011. évben	105 fő

**a nyugdíjminimum 50 %-át meghaladja,
de a nyugdíjminimumot nem éri el (28.500 Ft)**

2008. évben	412 fő
2009. évben	535 fő
2010. évben	604 fő
2011. évben	588 fő

**a nyugdíjminimum és a jogosultsági értékhatár
közötti összeg**

2008. évben	451 fő
2009. évben	268 fő
2010. évben	345 fő
2011. évben	361 fő

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma az előző évhez képest 3,5 %-kal csökkent, mely a 18 évnél fiatalabb lakosság számának 1,6 %-os csökkenéséből következhet és nem a rászoruló körülményeinek javulásából.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem elutasítására illetve az eljárás megszüntetésére 36 esetben került sor. A család jövedelme, vagyoni viszonyai a jogszabályban meghatározott feltételeknek nem feleltek meg, vagy azokat nem igazolták. A döntés ellen fellebbezéssel egyetlen esetben sem éltek.

Az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek teljesülése esetén lehetőség van **rendkívüli gyermekvédelmi támogatás** megállapítására. Az elmúlt évben a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra felhasznált összeg 222 ezer forint volt, a segélyben részesített gyermekek száma 49 fő, kérelem elutasítására nem került sor.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 4. életévük előtti rendszeres óvodába járását ösztönző ellátás az óvodáztatási támogatás. A jogosultság feltételei: a gyermek rendszeresen jár óvodába, óvodai beíratása 4 éves kora előtt megtörtént, rendszeres gyermekvédelmi támogatásra jogosult, a szülőknek nincs 8 osztálynál magasabb iskolai végzettsége. Rendszeres óvodába járásnak minősül, ha a hiányzás az óvodai oktatási napok 25 %-át nem haladja meg. Ebben a támogatásban 2011. évben 11 gyermek részesült, 12 kérelmező esetében nem teljesültek a feltételek, ezért kérelmüket el kellett utasítani.

Új önkormányzati támogatásként jelent meg 2010. évben a **kismamák utazási támogatása és a 13. éves leányok HPV oltásához nyújtható támogatás.**

Az új ellátások a lakosság körében ismertté váltak, 2011. évben már többen igénybe vették. Az utazási támogatásra 93.250 Ft-ból újdombóvári, illetve szőlőhegyi településrészen élő kismamák kaptak bérletet, HPV oltáshoz 57 fő részére nyújtott támogatást az önkormányzat 2.718.924 Ft összegben.

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 94. §-ában meghatározott ellátási kötelezettségnek megfelelően az önkormányzat gondoskodik a gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde, óvoda, iskolai napközi), a gyermekek átmeneti gondozása (helyettes szülői ellátás, családok átmeneti otthona) biztosításáról.

A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalatai

A **gyermekjóléti szolgáltatást** Dombóváron a „Kapaszkodó” Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltató Központ Társulás önálló szakmai egységként működő gyermekjóléti szolgálata végzi

A szakmai feladatokat a városi gyermekjóléti szolgálatnál egy fő vezető, három fő családgondozó (ebből egy fő rész munkaidőben, 6 órában foglalkoztatott) látta el. A szakmai munkát egy fő családgondozó asszisztens foglalkoztatása segíti. 2011-ben 1

fő helyettes szülői tanácsadó látta el a helyettes szülői ellátással kapcsolatos feladatokat.

A dolgozók szakirányú végzettséggel rendelkeznek, egy családgondozó tanul szociálpedagógia szakon.

A tárgyi feltételek megfelelőek. Az interjúszoba és a kapcsolatügyelet megfelel az előírásoknak..

A Szolgálat nyitva tartása 2011-ben hétfőtől csütörtökig 8-16.30-ig pénteken megbeszélés szerint. Krízishelyzetekben soron kívül intézkedik a szolgálat. A kapcsolattartások hét közben és hétvégén is biztosítottak. Minden hónap második szombatján 9-től 12-ig kapcsolatügyeletet tartanak. Ekkor több kapcsolattartás is zajlik családjából kiemelt gyermekek találkoznak vérszerinti szüleikkel, nagyszülők unokájukkal.

Pénteken intézményi team és esetmegbeszéléseket tartanak. A szolgálat dolgozóinak alapfeladatai: egyéni esetkezelés, csoportokkal folytatott szociális munka, szakmai adminisztráció vezetése, komplex családgondozás, családlátogatások, segítő beszélgetések, hatósági megkeresések határidőre történő teljesítése (jegyző, gyámhivatal, pártfogó) eseti gondnokság, kapcsolatügyi mediáció, esetkonferenciák, szakmaközi megbeszélések, települési tanácskozás szervezése.

Az intézmény ingyenesen igénybe vehető szolgáltatásai: kapcsolatügyelet, gyermek és felnőtt pszichológiai tanácsadás, gondozás, adósságkezelési tanácsadás, jogi tanácsadás, szenvedély és pszichiátriai betegek közösségi ellátása, térítési díj ellenében vehető igénybe a családok átmeneti otthona, helyettes szülői szolgáltatás.

A gyámhivatallal a kapcsolattartás folyamatos, az esetek, ügyintézésük kapcsán összehangolt munka folyik. Gyakran kéri fel a szolgálatot környeztanulmányok készítésére, átmeneti elhelyezés családba fogadás felülvizsgálatára illetve szülői ház elhagyásának engedélyezéséhez javaslattételre, örökbefogadásokkal kapcsolatos családlátogatásokra, véleményezésekre. A kapcsolattartási ügyek előkészítése során kikéri a véleményünket. Esetkonferenciákon részt vesznek. A gyámhivatal és a gyermekjóléti szolgálat közelsége a kliensek számára sok esetben megkönnyíti az ügyintézést. Az átmeneti nevelés felülvizsgálatának tárgyalásakor kéri a családgondozó jelenlétét és megalapozott szakmai véleményét.

A jegyzői hatáskört gyakorló gyámügyi ügyintézővel a szolgálat munkakapcsolatban van. Napi munkát jelent a szabálysértések, iskolai mulasztások, védelembe vételi javaslatok tárgyalások, felülvizsgálatok megszervezése és adminisztrációja. Az ügyintéző rendszeresen részt vesz a gyermekjóléti szolgálat által szervezett esetkonferenciákon. Az iskoláztatási támogatás felfüggesztésének bevezetésével megsokasodott az esetek és a védelembe vételek száma. A felfüggesztett iskoláztatási támogatás természetben történő felhasználására a szolgálat családgondozói közül kerül kirendelésre eseti gondnok. Ennek a feladatnak az ellátása a szolgálat dolgozóit újabb szakmai kihívás elé állította.

A Tolna Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálatától a fiatalkorúak pártfogójával rendszeres a munkakapcsolat. Főként a környeztanulmányok elkészítéshez nyújt a szolgálat segítséget, amennyiben a szolgálat rendelkezik a gyermekkel kapcsolatban előzményekkel írásban közli a pártfogóval illetve rendelkezésére bocsátják a keletkezett iratokat.

A rendőrség és a szolgálat között fennálló megállapodás alapján a szolgálathoz a családon belüli erőszak történéseiről folyamatosan érkeznek az írásbeli jelzések, a gyermekek veszélyeztetése esetén. Azonnali intézkedések esetén gyakran kéri a gyermekjóléti szolgálat segítségét, szükség esetén szakmaközi megbeszélést tartanak. Már nem új jelenség a román állampolgárságú magyar nyelven beszélő családok megjelenése Dombóváron. A gyermekjóléti szolgálat szempontjából fő problémát a gyermekkel való koldulás okozza. A rendőrség több alkalommal szabálysértési eljárást folytatott le. A családok nehezen fellelhetők, életvezetésük nem teszi lehetővé a folyamatos gondozást és után követést.

A dombóvári gyermekjóléti szolgálat pár éve több jelzést is kapott arról, hogy a dél-dunántúli régióban, különböző nagyvárosokban a rendőrség munkatársai igazoltattak olyan román állampolgárságú személyeket, akik gyermekeikkel koldultak. Ezek a személyek mindannyiszor Dombóvári tartózkodási helyet adtak meg.

2011. október 17-én a dombóvári rendőrségen megbeszélést tartottak szakemberek, és egy közös akciót szerveztek, amikor átfogóan, ellenőrizték azt, hogy Dombóváron kik élnek életvitelszerűen, milyen körülmények között, illetve hány kiskorú gyermeket nevelnek.

Ebben az akcióban részt vettek egy védőnő, a bevándorlási hivatal munkatársai, a szabálysértési előadó, a gyermekjóléti szolgálat családgondozói, és a rendőrök. Kiderült, hogy több helyen bérelnek illegálisan ingatlanokat, többen pedig három hónapnál régebben tartózkodnak az országban. Egy család pedig az ügyében történő bírósági eljárás lefolytatására vár. Megélhetésük — elmondásuk szerint — a Romániában kapott különböző szociális ellátásokból áll.

2012. január 31-én esetkonferenciát szervezett a gyermekjóléti szolgálat, hogy a szakemberek közösen keressék a jogi lehetőségeket arra, hogy az ezekben a családokban nevelkedő gyermekek veszélyeztetettségét megszüntesse. A megbeszélés záró gondolata szerint a következő lépés egy olyan esetkonferencia szervezése lesz, amelyre a román állampolgár szülőket is meghívják.

Évente statisztikai adatszolgáltatási kötelezettsége van a gyermekjóléti szolgálatnak a KSH és a Szociális és Gyámhivatal felé a gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetőkről, amelyet minden évben teljesítenek.

A Jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai: A gyermekjóléti szolgáltatás alapvető prevenciós feladata az észlelő és jelzőrendszer működtetése, mely lehetővé teszi mindazoknak a szakembereknek az együttműködését, akik bárhol és bármilyen formában kapcsolatba kerülnek a gyermekkel. A munka eredményessége érdekében egy jól működő személyes kapcsolatrendszer kiépítése szükséges. A cél: minden szakember ismerje fel a gyermek problémáit, törekedjen azok saját eszközökkel történő enyhítésére vagy megszüntetésére. Amennyiben kompetenciáját meghaladó az eset, akkor írásban jelezzen a gyermekjóléti szolgálat felé.

Oktatási-nevelési intézmények fontos jelzőrendszeri tagok, amely abból a szakmai felismerésből fakad, miszerint a pedagógus a gyermekkel és a családjával kapcsolatban nagyon sok információhoz jut. Az együttműködés főként az iskolai gyermekvédelmi felelősök kapcsán valósul meg. Ők jeleznek a veszélyeztetett gyermekekről. 2011-ben több alkalommal tartottak szakmaközi megbeszéléseket, az esetkonferenciák rendszeres szereplői a pedagógusok.

Egy családgondozó hetenkénti rendszerességgel jár a legtöbb problémával küszködő gyermek oktatását végző Herceg Esterházy Miklós Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégiumba, ahol személyesen találkozik a gyermekvédelmi felelőssel. A legfontosabb teendők: az igazolatlan hiányzásokról való értesülés, a családi háttér feltérképezése, problémák esetén egyéni beszélgetések kezdeményezése.

Az óvodás korú gyermekek tekintetében probléma esetén többnyire az óvodai gyermekvédelmi felelős jelez, főként beilleszkedési és magatartási problémák a jellemzőek.

A védőnői szolgálattal rendszeres a kapcsolat, problémajelzések megtörténnek. A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése a magzat és a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében a védőnő a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódóan is ellát feladatokat. Köteles jelzéssel élni a gyermekjóléti szolgáltatónál, ha a gyermek törvényes képviselője a területi védőnői ellátás igénybevételét megtagadja, ha veszélyeztetettséget észlel, valamint hatósági eljárást kezdeményez a gyermek bántalmazása, valamint súlyos elhanyagolása vagy egyéb más súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén. A 2011-es évben a védőnők és a gyermekjóléti szolgálat munkatársai szakmaközi megbeszélést tartottak ahol megbeszélték a személyi és területi, változásokat, az új adatlapokat és a felmerülő aktuális problémákat.

A házi gyermekorvosok: Az egészségügyi lapok orvos általi kitöltése védelembe vétel esetén fontos része a szolgálat adminisztrációjának. A házi orvosok az esetkonferenciákon részt vesznek, rendszeresen jeleznek. A szociális válsághelyzetben levő várandós kismamák gondozására fokozottan odafigyelnek, a védőnőkkel tartják a kapcsolatot. 2011-ben két válsághelyzetben élő kismamát gondoztak.

A gyermek ideggondozóval az esetek kapcsán folyamatosan informálják egymást és telefonon is konzultálnak, a gyermekjóléti szolgálat klienseit rugalmas időpontokkal segítik. A Biztos Kezdet Program Gyerekháza azokat a 0-3 éves gyermekeket nevelő családokat várja, akik hátrányos helyzetű településeken, településrészekben élnek és korlátozottan vagy egyáltalán nem férnek hozzá a jó minőségű szolgáltatásokhoz. A Gyerekház elsődleges célja a gyermekek fejlesztése és támogatása. A Gyerekház kiemelt feladata a szülők támogatása a gyermeknevelés és a munkavállalás terén, a szülők és a gyermekek kapcsolatának erősítése.

A családsegítő szolgálattal folyamatos a kapcsolattartás, szenvedélybeteg és pszichiátriai beteg szülőkkel folytatott munkában, szükség esetén közös esetmegbeszélést tartanak.

A civil szervezetekkel való kapcsolattartást és annak ápolását fontosnak tartja a szolgálat. A Vöröskereszttel főként ünnepek kapcsán, konzerv és élelmiszeradományok közvetítésekor működnek együtt.

A Mozgássérültek Egyesületének vezetője az intézmény egyik dolgozója, a rendezvényeiről, szolgáltatásairól rendszeresen informálja a szolgálat dolgozóit. A Magyar Kapcsolatügyeleti Mediátorok Országos Szervezetéről szinte naprakész információk vannak a honlapról, a szolgálat munkatársai közül többen egyesületi tagok. A Helyettes Szülők Egyesületének a gyermekjóléti szolgálatból több munkatárs is tagja, így rendszeresen értesülnek rendezvényeiről, megbeszéléseiről. A Kábítószer Egyeztető Fórum munkájában részt vesznek, pályázataikról és egyéb szervezéseikről értesülnek a szolgálat szakemberei.

A városi települési gyermekvédelmi tanácskozást megtartották 2011.03.29-én, ahol 27 meghívott jelent meg. A szervezés során minden jelzőrendszeri tag kapott meghívót, felhívta a szolgálat a figyelmet az írásbeli visszajelzés fontosságára. Három intézmény jelzett vissza írásban a védőnői szolgálat, a Móra Ferenc Általános Iskola, Illyés Gyula Gimnázium. A tanácskozás alkalmával a gyermekjóléti szolgálat beszámolt a 2010-es év szakmai tevékenységéről. A tanácskozás további részében az aktuális problémák kerültek megvitatásra.

A 16/2011. (IV. 29.) NEFMI rendelete alapján 2011. június 20.-augusztus 19. közötti időszakban, városunkban 250 gyermek részesült 45 munkanapon keresztül napi egyszeri meleg ételben.

Az étel elkészítését az 516. számú Ipari Szakképző Iskola és Kollégium, illetve a Junior Tanterem vállalta. Az étkeztetés és az ebédosztás két helyszínen történt, az iskola éttermében és a tankonyháján. Gyerekek és szülei már várták a több éve futó programban való részvétel lehetőségét. Az elsődleges célcsoport az általános iskolák 1-7. osztályos diákjai voltak. A helyi médiában is megjelent a gyermekétkeztetés.

A szervezőmunkát több éves tapasztalatra építették, listát készítettek azokról a hátrányos helyzetű családokról, akik szívesen igénybe veszik ezt a lehetőséget, majd minden családot kiértésítettek. Étkezési jegyeket készítettek, amelyeket átvételi elismervény aláírásával vehettek át a rászoruló gyermekek szülei, illetve törvényes képviselői. Az étkezési jegyeket a szülők, vagy a gyermekek magukkal vitték a számukra kijelölt étkeztetési helyre és ennek ellenében kapták az ebédet, amelyet éthordóban hazaszállítottak. A szülők és gyermekeik napi rendszerességgel megjelentek az ebédért, örültek, hogy ebben a támogatásban részesülhetnek. A családgondozók folyamatosan figyelemmel kísérték az adott napok történéseit. A megkérdezettek túlnyomó része úgy nyilatkozott, hogy nagy segítségnek érezték a nyári időszakban kapott ebédet, és ha jövőre is lehetőségük nyílik rá, igénybe szeretnék venni ezt a támogatást.

A szabadidős csoportokat a gyermekétkeztetésben résztvevő gyerekek köréből szervezték július és augusztus hónapokban heti 1 alkalommal délelőtti órákban.

A csoportfoglalkozásokon a Kapaszkodó Gyermekjóléti Szolgálat a gyerekek számára étkezést (reggeli, tízórai) és a gyermekek felügyeletét biztosította. Prevenációs, bűnmegelőzési elemeket is beépítettek a foglalkozásokba pl. nyári balesetek, csellengés veszélyeire a figyelem felhívás, filmvetítés. Összességében a program sikeresen zajlott, a gyermekek napi meleg étkeztetése biztosítva volt. A program zárásaként a résztvevő kollégákkal megbeszélést tartottak és egyeztették a szakmai véleményeket, a jövőbeni étkeztetés még szakszerűbb lebonyolítása érdekében.

A szolgálat szakmai programjában továbbra is szerepel a prevenációs tevékenység minél szélesebb körű működtetése a város iskoláiban. 2011-ben az elmúlt évek gyakorlatával ellentétben nem mutatkozott igény a tevékenységre. A szolgálat gondozási tevékenysége során alapellátásban 113 gyermek részesült, védelembe vétel keretei között 55 gyermeket gondoztak, átmeneti nevelésbe 17 gyermek került.

A gyermekek veszélyeztetettségének okai közül a környezeti, higiénés, fizikai, értelmi, érzelmi elhanyagolás, a durva bánásmód az elhanyagolás jellemző a családokra. A szülők kapcsolati konfliktusa is gyakori veszélyeztető tényező. Az iskolai hiányzások emelkedése kihat a gyermekek tanulmányi teljesítményére, a csellengés ideje

meghosszabbodik és hajlamosít a bűncselekmények elkövetésére a szenvedélybetegségek megjelenésére.

A családjából kiemelt gyermek vérszerinti családjának a gondozását kiemelt figyelemmel végzik a szakellátással együttműködve. Közös családlátogatásokon vesznek részt a vérszerinti családnál a két intézmény családgondozói. Amennyiben a szülők helyzetében változás következik be, a gyermek visszakerülhet az vérszerinti családjába. A kötelező adatlapok kitöltése mellett fontos a szülők folyamatos gondozása, képessé tétele a gyermek fogadására. A gyermekjóléti szolgálat a szakellátással együttműködik. A nevelőszülői tanácsadóval, heti rendszerességgel találkoznak a családgondozók.

Az átmeneti nevelésben élő gyermekek időszakos kapcsolattartási ügyeiben folyamatosan konzultálnak a gyámhivatallal, a hivatásos gyámmal és a gondozási hellyel. A családgondozók figyelemmel kísérik a családjukból kiemelt gyermekek helyzetét, az átmeneti nevelés felülvizsgálatakor véleményezik, értékelik a jelen helyzetet, annak tükrében tesznek javaslatot az átmeneti nevelés fenntartására vagy megszüntetésére, melynek megalapozottságát elősegítik a városi gyámhivatalban megtartott tárgyalások.

Szakmaközi megbeszélések megtartásának fontosságára figyelve ütemezte a szolgálat 2012-es év munkatervét.

2012. május: Védőnőkkel megbeszélés

2012. június: Rendőrség, pártfogó felügyelőkkel megbeszélés

2012. szeptember: Gyermekvédelmi felelősökkel megbeszélés

2012. október: Házi gyermekorvosokkal, védőnőkkel megbeszélés

2012. november: Gyermek ideggondozóval megbeszélés

2012. november: Városi óvodákkal, bölcsődével megbeszélés

Évközben szükség szerint összehívják a jelzőrendszer tagjait.

Csoportmunka tervezése: A hatékonyabb szociális munka érdekében a nagyobb számban megjelenő problémákat csoportok szervezésével is kezelni fogják.

A Tolna Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala 2011. szeptember 27-én ellenőrizte a szolgálat működését. Észrevételeikre, indítványaikra a szükséges intézkedések megtörténtek, azokat a további tevékenység során a szolgálat dolgozói szem előtt tartják.

A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása

A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása az önkormányzat kötelező feladata.

A gyermekek napközbeni ellátásának formái városunkban:

- bölcsődei ellátás,
- óvodai ellátás,
- iskolai napközi, tanulószoba,
- nyári napközis tábor.

Az óvodai és bölcsődei ellátás önkormányzati intézményekben és egy egyházi fenntartású óvodában valósul meg. Az alapítványi fenntartásban működtetett Picinke Családi Napközi (Gyöngyvirág krt. 53.) 5 férőhelyre rendelkezik működési engedéllyel.

A városban összesen 700 óvodai és 50 bölcsődei férőhely működik.

Az idősebb korosztály napközbeni ellátását iskolai napközi és tanulószoba biztosítja. A gyermekek napközbeni ellátása, étkeztetése iránti igényeket teljes mértékben ki tudják elégíteni az intézmények.

Gyermekétkeztetésben részesülők átlag száma az étkezési napok alapján 2011. évben

Intézmény	Teljes áron étkezők	Kedvezményesen étkezők	Térítésmentesen étkezők	Étkezők száma
Bölcsőde	33	3	14	50
Szivárvány, Bezerédj A. Erzsébet Óvodák,	202	31	151	384
József Attila ÁMK Százszorszép Óvoda	84	21	35	140
József Attila ÁMK Általános Iskola	172	64	155	391
Belvárosi Általános Iskola	170	69	255	494
Szent Orsolya Iskolaközpont	130	49	25	204
Móra Ferenc Általános Iskola	8	10	35	53
Apáczai Csere János Szakközépiskola	276	296	-	572
Illyés Gyula Gimnázium Szakközépiskola és Kollégium	64	48	19	131
Herceg Esterházy Miklós Szakképző Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium	23	57	-	80
Összesen:	1162	648	689	2499

Népszerű ellátási forma a nyári napközis tábor amit a Többcélú Kistérségi Társulás a „Kapaszkodó” Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltató Központ Társulás együttműködésével szervez meg nyaranta, Gunarasban.

2011. június 27-től augusztus 12-ig összesen 63 gyermek váltott csoportokban vette igénybe a napközbeni ellátást. Programok: kézműves foglalkozás, strandolás, sportversenyek, kirándulás.

Az oktatási intézményben tevékenykedő gyermekvédelmi felelősök a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve végzik munkájukat, részt vesznek az éves gyermekvédelmi tanácskozásokon, esetmegbeszéléseken, prevenciók és szabadidős programokat szerveznek. A középiskolák gyermekvédelmi felelősei részt vesznek a KEF munkájában, támogatják a diákönkormányzatokat.

A gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása

Az önkormányzat a gyermekek átmeneti gondozását a „Kapaszkodó” Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltató Központ Társulás által működtetett helyettes szülői hálózat és a Családok Átmeneti Otthona által nyújtott szolgáltatással biztosítja.

A helyettes szülői szolgáltatás a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások olyan formája, amely az átmeneti gondozást, a gyermek teljes körű ellátását családi környezetben biztosítja a szülő akadályoztatottsága időtartamára.

A helyettes szülői szolgáltatás célja, hogy a rászorultság mértékében segítse a családot gyermeknevelésben, olyan módon, hogy ha szükséges átmeneti időre pótolja a gyermekek számára a szülői gondoskodást. Mindezt a település önkormányzata annak érdekében nyújtja, hogy erősödjön a család megtartó ereje, illetve hogy megelőzze a gyermek veszélyeztetettségének kialakulását, vagy megszüntesse a kiskorú már kialakult veszélyeztetettségét.

A helyettes szülői hálózat segítségét 19 család, 28 gyermeke vette igénybe. A gyermekek összesen 4304 napot töltöttek a befogadó családoknál az elmúlt évben (átlagosan 154 napot töltve ott).

Az ellátottak száma az ellátást kezdeményezője szerint:

- szülő kezdeményezte: 24 fő
- más intézmény kezdeményezte: 6 fő

Az elhelyezések az alábbi problémák miatt váltak szükségessé.

- életvezetési probléma 2 fő
- szülő egészségi problémája 1 fő
- szülő indokolt távolléte 20 fő
- gyermek egészségügyi problémája 3 fő
- gyermek magatartási problémája 4 fő

Jelenleg 14 befogadó családnál 35 férőhellyel rendelkezünk. A helyettes szülők egyre tapasztaltabbak és munkájuk révén számtalan komolyabb krízis helyzet kialakulását sikerült megelőzni.

A **Családok Átmeneti Otthona** folyamatos üzemelésű, kétműszakos munkarend szerint működő, átmeneti elhelyezést, szállást nyújtó intézmény. Az intézményben komplex szociális gondozás folyik.

2011-ben intézményünk 21 családnak biztosított lakhatást. A családok változatos időtartamban vették igénybe a szolgáltatást. A lakók összetétele gyakran változott, viszont 6 család több, mint fél évig lakott az otthonban.

Gondozási napok száma 2011. CSÁO

	Szülő		Gyerek		Össz	
	Fő	Gond. nap	Fő	Gond. nap	Fő	Gond. nap
január	8	219	10	275	18	494
február	7	184	9	240	16	424
március	9	231	13	329	22	560
április	8	240	12	360	20	600
május	8	240	12	359	20	599
június	9	221	11	304	20	525
július	9	243	11	305	20	548
aug.	9	220	11	282	20	502
szept.	8	224	12	313	20	537

október	7	182	10	270	17	452
nov.	6	174	8	224	14	388
dec.	8	198	14	276	22	474
össz:						6103

Gondozási napok összesen: 6103

Átlag: 16,7

Az intézményben folyó munka szorosan kapcsolódik a szociális háló többi tagjának munkájához. Az együttműködés a jelzőrendszer tagjaival, illetve a társintézményekkel elengedhetetlen a sikeres családgondozás érdekében. A „Kapaszkodó” egységeivel, valamint a védőnői szolgálattal gyakorlatilag napi kapcsolatban állnak. A városban működő oktatási intézményekkel, illetve gyermekorvosokkal szintén rendszeresen tartjuk a kapcsolatot.

Az otthon dolgozói tevékenységük során az alapvető gyermeki és szülői jogok tiszteletben tartásával, azok érvényesülésének biztosításával járnak el.

Az otthon dolgozói együttműködnek a családdal és elősegítik a gyermek családban történő nevelkedésének folyamatos biztosítását. A gyermek érdekében nyújtott ellátást az otthon a gyermek és családja helyzetének és szükségleteinek megfelelően biztosítja.

Statisztikai adatok:

Ellátott családok száma: 21

Felnőttek száma: 21

Gyermekek száma: 29

Ellátottak száma az ellátást kezdeményezője szerint:

Szülő: 11

Más intézmény kezdeményezte: 14

Gyermekjóléti szolgálat: 16

Ellátottak száma az elhelyezést kiváltó probléma típusa szerint:

A szülő életvezetési problémái: 15

Hajléktalanná válás: 4

Elégtelen lakhatási körülmények: 17

Bántalmazás: 7

Családi konfliktus: 18

Személyi feltételek:

A Családok Átmeneti Otthonában 6 fő dolgozik:

-1 fő otthonvezető,

-2 fő családgondozó,

-3 fő gondozónő.

A Családok Átmeneti Otthonát 2011-ben a Tolna Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala vizsgálta. Az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a Családok Átmeneti Otthona a működési engedélyben, illetve a szakmai jogszabályokban foglaltaknak megfelelően működik.

A jövőre vonatkozó tervek és célok:

Tanulócsoportok létrehozása igényfelmérés és fejlesztési terv elkészítése után.

Szabadidős tevékenységek szervezése.

Konfliktuskezelő csoportok indítása.

A már kialakult megfelelő együttműködés a jelzőrendszer tagjaival.

Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések

A jegyzői hatáskörbe tartozó gyámhatósági feladatok ellátása a Humán Irodán kapcsolt munkakörben történt. Az elmúlt évben tovább folytatódott a feladatok növekedése. Az iktatott iratok száma 2009-ben 216 db, 2010-ben 415 db, 2011-ben 656 db. 2009-ben érdemi döntésre 64 esetben került sor, 2010-ben 103, 2011-ben 194 érdemi határozat született. A védelembe vétel hatálya alatt álló gyermekek száma 2009. december 31-én 12 fő volt, 2010. december 31-én 16 fő, 2011. december 31-én 33 fő.

A jegyzői gyámhatóság gyermekvédelmi hatósági intézkedése a védelembe vétel. Amennyiben gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatban jelzés érkezik védelembe vételi eljárás keretében kell vizsgálni a gyermek veszélyeztetettségének mértékét, okát, a veszélyeztetettség megszüntetésének lehetséges módját, eszközeit. A védelembe vételi eljárás során minden esetben figyelembe kell venni a gyermekjóléti szolgálat véleményét. A törvényes képviselő, a gyermek (amennyiben kora miatt ez lehetséges) és a gyermekjóléti szolgálat családgondozója részvételével tárgyalást kell tartani, úgy hogy az hozzásegítse a gyermeket és a szülőt a védelembe vétel okának, céljának és az eljárás jogkövetkezményeinek megismeréséhez. A tárgyaláson meg kell hallgatni azt a családgondozót is, aki a gyermek gondozását — a védelembe vételi javaslatot megelőzően — segítette. A szülő és a gyermek együttműködésre való hajlandósága, a gyermekjóléti szolgáltatás önkéntes igénybevétele esetén, ha a veszélyeztetettség megszüntetésére ily módon remélhető, a védelembe vételi eljárást meg kell szüntetni. Ha a vállalt kötelezettségüket a szülő és a gyermek nem teljesíti, ismét védelembe vételi eljárást kell indítani.

Jelzéssel leggyakrabban iskolai mulasztás, illetve gyermek vagy fiatalkorú személy által elkövetett szabálysértés miatt a közoktatási intézmények, a rendőrség, a szabálysértési hatóság és a gyermekjóléti szolgálat élt.

Szabálysértés elkövetése miatt 31 jelzés érkezett (15 gyermekkorú, 16 fiatalkorú elkövető esetében). Bűncselekmény elkövetése miatt 2 gyermekkorú és 11 fiatalkorú esetében indult védelembe vételi eljárás.

A rendőrség valamennyi olyan ügyben jelzéssel él, melyben gyermek vagy fiatalkorú érintett van, azonban a rendelkezésünkre bocsátott kevés információ miatt nehézkes a körülmények tisztázása. Gondot okoz az is, hogy gyakran hónapok telnek el a jelzés és a cselekmény elkövetése között. A gyermekvédelmi ügyek eredményességét jelentősen befolyásolja a beavatkozásra okot adó események és az ezzel összefüggő eljárás megindulása közötti idő hossza.

2011. évben 35 gyermek védelembe vételére került sor.

Védelembe vételük az alábbi okokra vezethető vissza:

- igazolatlan iskolai mulasztás 18,
- gyermek gondozás, nevelés elhanyagolása 7,

- gyermeknek felróható magatartás 1,
- gyermekkorú által elkövetett bűncselekmény 2,
- fiataikorú által elkövetett bűncselekmény 2,
- gyermekkorú által elkövetett szabálysértés 1,
- fiataikorú által elkövetett szabálysértés 2,
- bántalmazás miatt 2

A védelembé vétel keretében elrendelt intézkedések:

- 2 esetben a szülő kötelezése, hogy a gyermek vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását,
- 25 esetben a szülő figyelmeztetése helytelen magatartásának megváltoztatására,
- 23 esetben a gyermek részére magatartási szabályok megállapítása,
- 7 esetben szülő figyelmeztetése helytelen magatartásának megváltoztatására

2011. évben 18 gyermek védelembé vétele szűnt meg.

A megszüntetés oka

- nagykorúvá vált 8 fő
- átmeneti nevelésbe került 2 fő
- elköltözött 2 fő
- eredményesség, a veszélyeztetettség megszűnt 6 fő

A védelembé vétel során elrendelhető intézkedések köre törvényben meghatározott, ezek kikényszerítésére megfelelő eszközök nem állnak rendelkezésre. Csak az intenzív családgondozástól, az elért eredmények folyamatos értékelésétől, a helyzetelemzésektől remélhető kedvező változás.

A védelembé vétellel elrendelt intézkedések végrehajtásában a gyermek és a szülő részére a gyermekjóléti szolgálat kirendelt családgondozója nyújt segítséget. A családgondozó a családdal együtt elkészített egyéni nevelési gondozási terv alapján végzi tevékenységét. A védelembé vétel eredményességét szükség szerint, de legalább évente felül kell vizsgálni. A védelembé vételt meg kell szüntetni, ha az arra okot adó körülmények már nem állnak fenn.

Ha a védelembé vétellel a gyermek veszélyeztetettsége nem szüntethető meg a Városi Gyámhivatalnál kell kezdeményezni más gyermekvédelmi eszköz igénybevételét. Erre 2011. évben 5 gyermek esetében került sor. A két éven túl tartó védelembé vétel esetén Gyámhivatali eljárást kell kezdeményezni, melynek keretében azt vizsgálják, hogy szükséges-e más gyermekvédelmi intézkedést tenni a gyermek helyzetének rendezéséhez.

Az igazolatlan iskolai hiányzásokkal kapcsolatos eljárási szabályok szerint a közoktatási intézménynek 10 órát meghaladó igazolatlan hiányzásról szóló értesítését követően fel kell szólítani a törvényes képviselőt, hogy gondoskodjon a tankötelezettség teljesítéséről, valamint tájékoztatást kell adni az ötven órát meghaladó hiányzás következményeiről. A gyermekjóléti szolgálat a további hiányzások

elkerülése érdekében az alapellátás keretében köteles segítséget, gondozást nyújtani a gyermek és családja részére.

2011. évben 54 gyermek esetében került sor felszólításra. Azokban az esetekben, amikor a felszólítás nem vezetett eredményre és a hiányzások száma az 50 órát elérte a gyermek védelembe vételét és az iskoláztatási támogatás felfüggesztését kellett elrendelni. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek esetében a felfüggesztett iskoláztatási támogatást havonta, természetbeni formában kellett biztosítani. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem jogosult gyermek felfüggesztett iskoláztatási támogatását az önkormányzatnál vezetett családtámogatási számlán kellett gyűjteni. A felhalmozott iskoláztatási támogatást természetbeni formában, havi bontásban akkor kapta meg a gyermek, ha tankötelezettségét a felülvizsgálati időszak alatt maradéktalanul teljesítette vagy ha a tankötelezettsége megszűnt. Nagykorúvá vált gyermek esetében a felhalmozott iskoláztatási támogatás egy összegben volt felhasználható. Az iskoláztatási támogatás természetbeni felhasználását pénzfelhasználási tervben rögzített módon a kirendelt eseti gondnok valósította meg, melyről havonta elszámolt.

A szabályozás hatékonyságának figyelemmel kísérése érdekében ezen ügyekben a Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalához meghatározott időközönként adatokat kell szolgáltatni. A 2010. augusztus 30-tól 2011. november 30-ig terjedő időszakra vonatkozó adatszolgáltatási időszak alatt

- 10 órás jelzések szám 60
- 50 órás jelzések szám 23
- felfüggesztett iskoláztatási támogatás 21 (ebből rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül 17 fő, nem részesül 4 fő)

A tapasztalatok szerint a tankötelezettség teljesítésére való hajlandóság nem változott kedvezően az iskoláztatási támogatás felfüggesztésének hatására. Ebből is adódhat a szabályozás változása, mely szerint ma már a 16 éven felüli gyermek 50 órát meghaladó mulasztása az iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztését vonja maga után

A felügyeleti szervek által végzett szakmai ellenőrzések, működést engedélyező hatósági ellenőrzések

A Tolna Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala 2011. szeptemberében kiemelt céll ellenőrzést végzett a gyermekjóléti alapellátás és a gyámügyi igazgatás tekintetében.

A vizsgálat megállapításai:

Az önkormányzat valamennyi gyermekjóléti alapellátást biztosítja.

A gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenysége a jogszabályi előírások figyelembevételével történik, a családgondozók rendelkeznek a szükséges képesítéssel, illetve annak megszerzése folyamatban van, a tárgyi feltételek biztosítottak.

A helyettes szülői szolgáltatás, a családok átmeneti otthona működése megfelel az előírásoknak és működési engedélyben foglaltaknak.

A jegyző gyámügyi hatósági feladatkörében végzett tevékenységéhez a tárgyi feltételek, a jogszabályokhoz való hozzáférés biztosított. A jegyzői hatáskörben

végzett gyámügyi tevékenység az anyagi és eljárásjogi szabályok figyelembe vételével valósul meg.

Az ellenőrzés összegezésében megfogalmazott indítványok megvalósítása érdekében a szükséges intézkedések megtörténtek.

Jövőre vonatkozó javaslatok, célok

A gyermekek jövője szempontjából rendkívül fontos a megfelelő iskolai végzettség, szakma megszerzése. A tankötelezettség teljesítése érdekében tett erőfeszítések ellenére továbbra is magas az igazolatlanul hiányzó gyermekek száma. A gyermekvédelmi szakemberek, a közoktatási intézmények együttműködésével, a megváltozott jogszabályi lehetőségek, kötelezettségek mellett kell törekedni a tankötelezettség teljesítésére.

Bűnmegelőzés

Az életminőséget javító közbiztonság megteremtése érdekében készült Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Koncepció a közrend megóvásában, a bűnmegelőzésben és a bűnüldözésben részt vevők közötti célirányos párbeszéd elősegítését, és megfelelő keret biztosítását szolgálja. A Városi Rendőrkapitányság és a „Kapaszkodó” Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltató Központ Társulás közötti együttműködési megállapodás a családon belüli erőszakkal kapcsolatos tevékenységre terjed ki.

A Dombóvár Rendőrkapitányság Kapitányságvezetőjének a gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők számának alakulásáról szóló tájékoztatását a beszámoló 1. számú melléklete tartalmazza.

Civil szervezetekkel való együttműködés

A Gyermekjóléti Szolgálat feladatköréből adódóan tevékenységének jellemzője a civil szervezetekkel való együttműködés. A már korábban ismertett országos civil szervezetekkel évek óta fennálló kapcsolatai révén törekednek a munkatársak szakmai ismeretinek frissen tartására, hatékony munkakapcsolatok kiépítésére, fenntartására. Szabadidős gyermek programok szervezésében lebonyolításában elsősorban a helyi civil szervezetek segítségét veszik igénybe.

Beszámoló a Dombóvári Városi Gyámhivatal 2011. évi hatósági intézkedéseiről és feladatairól

Személyi ügyek:

A Dombóvár Városi Gyámhivatalnál 2011. évben a gyámügyi feladatokat 2 fő ügyintéző látja el, munkájukat továbbra is 1 fő ügykezelő segíti. A Gyámhivatal illetékességi területén egy fő hivatásos gondnok látja el a gondnoksággal kapcsolatos teendőket.

A gyámhivatali feladatok ellátása Dombóvár város mellett 15 városkörnyéki településre (Attala, Csibrák, Csikóstöttös Dalmand, Döbrököz, Gyulaj, Jágónak, Kapospula, Kaposszekcső, Kocsola, Kurd, Lápafő, Nak, Szakcs, Várong) terjed ki, mely lélekszámát tekintve mintegy 34. 000 fő.

A Tolna Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala kiemelt célellenőrzést tartott a Városi Gyámhivatalnál 2011-ben, a vizsgált időszak 2010-2011-es év volt. A Gyámhivatal az ellenőrzés összegzéséről szóló indítványokat figyelembe veszi és betartja. A Gyámhivatal fellebbezések kapcsán, másodfokon történő ügyeinek elbírálását a 2011. évben is a Tolna Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala látta el.

A **2011. évi ügyirat forgalom** az alábbiak szerint alakult a gyámhivatalnál:

- alapszámmal iktatott ügyiratok száma:	879
- alszámmal iktatott ügyiratok száma:	2517
- az összes alszámmal és alapszámmal iktatott ügyiratok száma:	3396
- határozatok száma	1.020
- végzések száma:	102
- fellebbezéssel megtámadott határozatok száma:	6
- saját hatáskörben módosított határozatok száma:	1
- másodfokon helybenhagyott határozatok száma	4
- megsemmisített határozatok száma	1

A 2011. évi statisztikai adatok:

- gyámhivatal által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezések száma:	4
- más szerv által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezés	71
- átmeneti neveltek száma:	54
- tartós neveltek száma	2
- családi jogállás rendezése apai elismeréssel	82
- apaság bírósági megállapítása	1
- képzelt apa adatainak megállapítására	1
- kiskorúak házasságkötése	-
- családba fogadott kiskorúak száma	53

- kapcsolattartási ügyek száma	37-
utógondozói ellátásban részesülők száma	18
- gyámság alatt állók száma	141
- nyilvántartott gondnokoltak száma	124
- az engedélyezett örökbeadások száma	2
- örökbefogadásra alkalmasnak nyilvánított szülők száma	-
- gyermektartásdíj állam általi megelőlegezése	42
- otthoneremtési támogatási kérelmek száma	4
- a támogatásként kifizetett összeg	5.595 e Ft
- kiskorúak vagyoni ügyei	172

A Gyámhivatal hatáskörébe tartozó főbb feladatok:

A családból kiemelt gyermekek ideiglenes elhelyezése, átmeneti illetve tartós nevelésbe vétele

A Gyámhivatal illetékességi területén 11 esetben került sor ideiglenes elhelyezésre, mely intézkedés 11 kiskorút érintett. Közülük 6 gyermeket átmeneti nevelésbe, 1 gyermeket külön élő másik szülőnél, 2 gyermeket leendő örökbefogadó szülőnél, 2 gyermeket harmadik személynél (családtagnál), helyezett el a Gyámhivatal és pert indított a bíróságon a gyermekelhelyezés megváltoztatása ügyében. A Gyámhivatal a pert megnyerte és a gyermeket a bíróság a gyámhivatal által kijelölt gyámnál helyezte el

A Gyámhivatalnak az átmeneti nevelésbe vételt **évenként** kell felülvizsgálnia, abból a célból, van-e lehetőség a gyermeknek a vérszerinti családjába történő visszahelyezésére. A 3 éven aluli gyermekek esetében a felülvizsgálatot **félévenként** kell elvégezni. A felülvizsgálatok során a gyámhivatal vizsgálja azokat a gyermekeket, akiket szülei nem látogatnak, a kapcsolatot semmilyen formában nem tartják velük, örökbeadhatóvá lehet-e őket nyilvánítani. Dombóvár Városi Gyámhivatal illetékességi területén 2011. december 31-én nyilvántartott átmeneti nevelt gyermekek száma 54 fő. Ebből magatartási vagy beilleszkedési zavar miatt 13, bűnelkövetés miatt 1, szülői elhanyagolás miatt 40, került átmeneti nevelésbe.

Tartós nevelésbe vett gyermek 2011. évben 2 fő. A tartós nevelésbe vétel oka: 1 kiskorú esetében szülő halála miatt, 1 kiskorúnál pedig a szülők hozzájárulása örökbefogadáshoz.

Otthoneremtési támogatás megállapítása

A nagykorúvá vált, intézetből illetve nevelőszülőktől kikerült fiatal felnőtteknek 30. életévük betöltéséig van lehetőség otthoneremtési támogatás megállapítására. A **támogatás összege** az állami nevelésben töltött időtől függ, maximális mértéke a mindenkorin öregségi nyugdíjminimum legfeljebb 60-szorosa lehet, ez 2011-ben 1. 710. 000 Ft. A szabályozás szerint a nevelésben töltött idő legalább három év, illetve ha a gyermek nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban volt ideiglenes hatályú elhelyeztként, az elhelyezés időtartamába ez az idő is beszámítandó. A **támogatás ráfordítási köre**: lakásingatlanra, tanyára, bérlői jogviszony megvásárlása, államilag

támogatott lakásprogramban való részvételre lehet fordítani, vagy ha beteg illetve tartósan fogyatékos a fiatal felnőtt, bentlakásos intézménybe való bekerüléskor az egyszeri térítési díj befizetésére. Az összeg odaítélésénél nemcsak a keresményből származó jövedelmet nem kell beszámítani, hanem az évek során kapott árvaellátást sem.

Dombóvár Városi Gyámhivatal 2011-ben otthonteremtési támogatás iránti kérelmet 4 fiatal felnőtt nyújtott be. A részükre nyújtott támogatás összege: 5.595. 000 Ft volt.

Utógondozás és utógondozói ellátás elrendelése

A Gyámhivatal az átmeneti vagy tartós nevelés megszüntetése után legalább egy év időtartamra elrendeli az utógondozást. A Gyámhivatal a tárgyévben 8 fő esetében rendelt el utógondozást. Ebből 4 esetben a gyermekjóléti szolgálat utógondozóját, 4 esetben a TEGYESZ utógondozóját jelölte ki a Gyámhivatal.

Utógondozói ellátásra szintén 3 alkalommal került sor a 2011. évben. Az elrendelt utógondozói ellátás helyszíne 2 ellátottnál nevelőszülő, 1 esetben pedig a gyermekotthon. A 2011. évben 4 utógondozás szűnt meg, ebből 3 esetben életkor miatt, 1 esetben az utógondozott kérte az utógondozói ellátás megszüntetését.

Gyermektartásdíj állam általi megelőlegezése

A folyósítás időtartama a kérelem benyújtásának napjától az alapul szolgáló ok előrelátható fennállásáig, legfeljebb azonban három évig tart. A feltételek fennállása esetén – függetlenül az adók módjára történő behajtás eredményétől – ugyanazon gyermekre tekintettel, egy alkalommal, legfeljebb további három évre a megelőlegezés továbbfolyósítható, illetve ismételten elrendelhető. Részösszegű megfizetés teljesítése esetén, ha ennek mértéke a bíróság által megállapított tartásdíj alapösszegének 50%-át meghaladta, szintén nincs helye a megelőlegezésnek. Az esetek nagy részében a kötelezettek semmilyen ingó illetve ingatlan vagyonnal nem rendelkeznek; általában munkanélküliek.

A már megállapított gyermektartásdíj addig folyósítható, ameddig a fiatalok közép fokú nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat, de legfeljebb 20. életévének betöltéséig, tehát a Gyámhivatal az egyetemi, főiskolai tanulmányaikat folytatók részére nem jogosult a gyermektartásdíj megelőlegezésére.

Gyermektartásdíj állam általi megelőlegezése iránt 42 esetben indult eljárás, 2011. december 31. napján megelőlegezésben részesülők száma összesen 102 fő. A kérelmekből 1 visszavonásra került. Megelőlegezés megszűnt 22 esetben, 12 alkalommal történt folyósítás felfüggesztése. Az év folyamán kifizetett összeg: 8.237 000 Ft.

Örökbefogadási ügyek

A Gyámhivatal feladata az örökbefogadni szándékozó szülők alkalmasságának megállapítása és az örökbefogadási eljárás lebonyolítása.

Nyílt örökbefogadás esetén a vérszerinti szülők úgy adják meg az örökbefogadáshoz hozzájárulásukat, hogy ismerik az örökbefogadni szándékozó szülőket és azok javára tárgyalás keretében a gyámhivatal előtt teszik meg lemondó nyilatkozatukat.

Titkos örökbefogadás esetén sem a vérszerinti szülő, sem az örökbefogadni szándékozó szülő nem ismeri egymást, a vérszerinti szülő általa ismeretlen személy javára mond le gyermekéről. A tartós nevelésbe vett gyermekek esetében - amennyiben a bíróság a vérszerinti szülők szülői felügyeleti jogát megvonta -, a Gyámhivatal a kiskorút örökbefogadhatónak nyilváníthatja, ez esetben a vérszerinti szülő hozzájárulása nem szükséges az örökbefogadás engedélyezéséhez.

A Gyámhivatal a 2011. évben 1 alkalommal engedélyezett örökbefogadást, amely a kiskorú esetében a szülő hozzájáruló nyilatkozata alapján engedélyezett nyílt házastársi örökbefogadás volt. Az elmúlt évben örökbefogadásra 1 házaspárt nyilvánított alkalmasnak a Gyámhivatal.

Kiskorúak kapcsolattartásának szabályozása

A Gyámhivatal a törvény adta keretek között próbál érvényt szerezni a gyermeki, illetve a szülői jogok biztosításának. A gyermekvédelmi törvény az európai jogelveknek megfelelően alapvető gyermeki joggá nyilvánította a kapcsolat fenntartását mindkét szülővel. A kapcsolattartások szabályozása a gyámhivatalok legproblémásabb ügykörének tekinthető. Az esetek nagy részében azonban a hatósági közreműködés eredménytelen a szülők negatív hozzáállása miatt. A gyámhivatal egyezség létrehozásával próbálja elsősorban a kapcsolattartást szabályozni, ennek sikertelensége esetén önálló döntésével szabályozza azt. Feladata továbbá **a bíróság által szabályozott kapcsolattartások végrehajtásának érvényre juttatása.**

A Dombóvár Városi Gyámhivatal illetékességi területén 2011-ben kezdeményezett kapcsolattartási ügyek száma 37, melyből a Gyámhivatal 27 esetben szabályozta a kapcsolattartást. Az egyezséggel megkötött ügyek száma összesen 6, a határozattal befejezett ügyek száma 21 volt.

Családi jogállás rendezése

A Gyámhivatal feladata, hogy a rendezetlen családi jogállású gyermekek esetében eseti gondnok kirendelésével pert indítson az eljárásban apaként megjelölt személy ellen, aki a gyermeket teljes hatályú apai elismerő nyilatkozattal nem hajlandó magáénak elismerni.

A rendezetlen családi jogállást legkésőbb a gyermek 3. életévének betöltéséig kell rendeznie a gyámhivatalnak, amennyiben az édesanya nem kívánja megjelölni a vérszerinti édesapát, úgy kérésére illetve hivatalból képzelt apa adatainak bejegyzését kell elrendelnie az anyakönyvbe.

A 2011. évben 82 kiskorú családi jogállása rendeződött a Gyámhivatalnál, ebből apai elismerések száma 80, apaság bírósági megállapítása 1, képzelt apa megállapítása 1

esetben volt. Apaság vélelmének megdöntése iránti perindításhoz való hozzájárulás 1 esetben történt.

Kiskorúak házasságkötésének engedélyezése

A Gyámhivatal illetékességi területén a 2011. évben kiskorú házasságkötésének engedélyezésére nem nyújtottak be kérelmet.

Gyámsági ügyek

A törvényes képviselővel nem rendelkező kiskorú részére a Gyámhivatal **gyámot rendel**. A Dombóvár Városi Gyámhivatal illetékességi területén, a tárgyévi folyamán 36 kiskorú került nyilvántartásba, a 2011. december 31. napján gyámság alatt álló nyilvántartott kiskorú 141 fő. Ebből családba fogadó személy 53, harmadik személy 37, nevelőszülő 26, hivatásos gyám 3, gyermekotthon vezetője 21 esetben látja el a gyámságot.

Gondnoksági ügyek

Cselekvőképtelen illetve korlátozottan cselekvőképes nagykorú személy részére **gondnokot** kell kijelölni. Amennyiben a nagykorú személynek nincs olyan hozzátartozója, aki a gondnoki feladatokat vállalná, hivatásos gondnok végzi el a gondnoki teendőket. A **gondnokolt lakóhelye szerint** illetékes gyámhivatal jár el a gondnoksági ügyekben. A Dombóvári Városi Gyámhivatal illetékességi területén egy fő hivatásos gondnok tevékenykedik, gondnokoltjainak száma december 31-én 30 fő. 2011. december 31-én a gondnokság alatt állók száma 124 fő. A gondnokoltak közül kizáró gondnokság alatt 53, korlátozó gondnokság alatt 71 fő áll. A gondnokok közül 96 számadásra kötelezett.

Vagyonkezelésével kapcsolatos ügyek

A Gyámhivatal **engedélye szükséges** a kiskorú nevében lévő ingatlanok elidegenítéséhez, megterheléséhez. Engedélyhez kötött továbbá a kiskorúak illetve gondnokoltak gyámhatósági fenntartásos betétkönyvében elhelyezett készpénz meghatározott célra történő felhasználása. 2011. évben eladással (megterheléssel) kapcsolatos jóváhagyott ügyek száma 12. A 2011. évben 43 kiskorú rendelkezett gyámhatósági fenntartásos betétkönyvvel, az ebben elhelyezett összeg 22.905. 000 Ft volt, közülük 3 kiskorúnak a gyámi fenntartásos betétállományon kívül államilag garántál értékpapírja is volt, az értékpapír névértéke 4.360.000 Ft, 5 kiskorú rendelkezik a gyámi fenntartásos betétállományon kívül életbiztosítási kötvénnyel is. Ingatlan vagyona 172 kiskorúnak, illetve 52 gondnokoltnak volt.

A gondnokoltak száma, akiknek gyámhatósági fenntartásos betétállománya volt 18 fő, melynek összege 54.286.000 Ft, 5 fő gondnokolt a gyámi fenntartásos betétállományon kívül életbiztosítási kötvénnyel is rendelkezik.

